

Omdat kunstgras voetbalvelden moeten voldoen aan minimale eisen voordat ze mogen worden gebruikt voor wedstrijden lijkt het de KNVB zinvol om ook voor natuurgras wedstrijd velden een minimale kwaliteitsstandaard in te voeren. Hiermee wil zij de wedstrijdwaardigheid waarborgen. Maar het voorstel wordt niet overal even hartelijk ontvangen.

Auteur: Guy Oldenkotte

Kwaliteitsstandaard voor natuurgras nodig?

Na kunstgras richten kwaliteitsbewakers zich op natuurgras

Eerder dit jaar uitten diverse veldenbouwers in dit blad hun bezorgdheid over de terugloop in kennis omtrent natuurgras. Zo lichtte Jochem Knol van Grontmij zijn bezorgdheid toe met de opmerking: "Doordat veel gemeentes en onderhoudsbedrijven de afgelopen jaren zich volledig gericht hebben op kunstgras is de kwaliteit van natuurgrasvelden eronder gaan lijden. En dankzij de vergrijzing zie je ook steeds meer kennis het vakgebied verlaten." Knol noemde die trend destijds 'zorgelijk'. Knol staat niet alleen. Ook de KNVB is de trend niet ontgaan. "Kunstgras voor voetbal moet het meest optimale natuurgrasveld in optimale conditie nabootsen," zegt Patrick Balemans namens de voetbalbond. Met zijn uitspraak onderstreept Balemans nogmaals de rol van de beide sportondergronden; kunstgras zou gelijk moeten zijn aan natuurgras.

Aanlegnormen

Om de kwaliteit van juist die natuurgrasvelden op te krikken en verder te waarborgen wil de KNVB een kwaliteitsnorm ontwikkelen waaraan natuurgras voetbalvelden moeten voldoen, zodat ze mogen worden ingezet voor wedstrijden. "We willen de kwalitatieve eigenschappen van de velden meer gelijk trekken. Het enige dat we op dit moment hebben en waarin is vastgelegd waar een veld aan moet voldoen zijn de zogenaamde 'aanlegnormen'. Echter deze aanlegnormen zijn niet overal hanteerbaar. Er valt daarom moeilijk een consequentie te verbinden aan deze normen wanneer velden er niet aan voldoen en deze normen worden de laatste jaren nagenoeg niet meer gebruikt als norm, maar als richtlijn. Een norm moet landelijk hanteerbaar zijn wil je er consequenties aan kunnen verbinden", aldus Balemans.

Breed gedragen

Wim Glaap, voorzitter van de normalisatiecommissie, werkgroep 3 'Natuurgras' en bestuursverantwoordelijke voor de Grascommissie van de Branchevereniging voor Sport en Cultuurtechniek erkent dat de huidige aanlegnorm niet voldoende is. "Deze normen zijn de afgelopen jaren niet nageleefd en toetsing aan die normen is verwaterd. Het is op dit moment nog onduidelijk wat nu precies de visie van de KNVB is en wie straks de kosten voor die keuring gaat betalen."

Om de tafel

Glaap probeert daarom om nog voor het einde van het jaar een breedgedragen gezelschap te formuleren die het idee kan bespreken en verder uitwerken. "Bij die gesprekken moeten ook vertegenwoordigers van andere sportbonden, waar eveneens veelvuldig gebruik wordt

Wim Glaap

Patrick Balemans

Ernst Bos

gemaakt van gras, worden betrokken. Ook de Vereniging Sport en Gemeenten dient bij dit overleg betrokken te worden. De kans is namelijk groot dat haar leden straks die keuringskosten moeten gaan betalen. Er zijn gemeenten die zo'n honderd velden hebben. Als de keuring uitkomt op zo'n 1 500 euro per veld, dan is dat dus al snel anderhalve ton. Dat geld is er simpelweg niet. Daarom is er eerst een visie nodig." Patrick Balemans wil voorkomen dat de norm dermate hoge eisen gaat stellen aan de natuurgrasvelden dat 'ie niet langer hanteerbaar is. "Ik ben van mening dat de norm voor natuurgras minder detaillistisch moet worden, maar juist meer algemeen. Als het aan mij ligt, zal de nieuwe norm zich straks meer richten op de vlakheid en de stabiliteit van een veld. Maar de discussie over wat nu exact omschreven moet worden moet dus nog worden gevoerd. De komst van die nieuwe norm zal nog wel even op zich laten wachten."

Wanneer een keuring en door wie?

Kunstgras voetbalvelden moeten regelmatig worden gekeurd. De frequentie hangt af van de kwaliteitsstandaard die de club wil naleven. Die keuring is kostbaar, maar niet-keuren is geen optie omdat de KNVB wedstrijden op een ongekeurd veld niet toestaat. Voor wat betreft keuring van natuurgrasvelden zegt Balemans: "Het is niet onze intentie om straks, net als bij kunstgras voetbalvelden, regelmatige keuring van natuurgras velden verplicht te stellen," zegt Balemans. Glaap vraagt zich hardop af wie er uiteindelijk de normen en naleving van normen gaat controleren. "Dat kunnen de testinstituten zijn, maar ook adviesbureaus zouden dit eventueel kunnen doen."

Als het aan René van Bremen van Isa Sport ligt, dan komt die rol nadrukkelijk bij de testinstituten

John Ariëns

Een kwaliteitsstandaard voor natuurgras moet de wedstrijdwaardigheid waarborgen.

te liggen. "We keuren tenslotte ook de kunstgrasvelden al en we beschikken over het materieel en de kennis om de sporttechnische kwaliteit van een voetbalveld te beoordelen," zegt hij. Maar ook Van Bremen zegt dat hij eerst duidelijkheid wil hebben over wat er exact bekeken moet worden. "Veel zal afhangen van wat er nu precies in dat beoordelingsprogramma wordt meegenomen. Isa Sport keurt nu al jaarlijks zo'n 750 velden voor alle sporten tezamen, zowel nationaal als internationaal. Mocht besloten gaan worden om ook natuurgrasvelden te laten beoordelen door de testinstituten dan zullen we onze capaciteit daarop moeten aanpassen."

Isa kan normen ontwikkelen Van Bremen volgt de discussie nauwlettend en is van mening dat Isa Sport een belangrijke rol kan spelen bij de totstandkoming van die normen. "In 2010 hebben we het idee al eens onderzocht

en uitgewerkt in samenwerking met de Griekse voetbalbond. Van de uitvoering is uiteindelijk niets terecht gekomen omdat de Grieken niet over de financiële middelen beschikken om het uit te voeren." Met de kennis van nu omtrent de financiële malaise in Griekenland is dat niet verwonderlijk.

Namens Isa Sport was John Ariëns destijds nauw betrokken bij de ontwikkelingen in Griekenland. "Zeker vergeleken met de landen om ons heen kun je stellen dat de velden doorgaans van goede kwaliteit zijn. Maar we hebben destijds naar verschillende punten gekeken waaronder de sport- en speltechnische eigenschappen van het veld maar ook naar de opbouw van het veld. De uiteindelijke kwaliteit van een veld zal voornamelijk bepaald gaan worden door de 'opvoeding' van de diverse betrokken. Mensen die vanuit de gemeente, vereniging of bond betrokken zijn bij de kwaliteit van een veld zijn volwassen mensen. In tegenstelling tot kunstgras kan men bij natuurgras, wanneer het weer slecht is, een veld dat daags ervoor een goede kwaliteit heft, volledig kapotspelen. Het hangt dus vooral af van het aanwezige kennisniveau bij zo'n club."

Verantwoordelijkheid

Ernst Bos van opleidingscentrum IPC Groene Ruimte denkt niet dat het kennisniveau schrikbarend is, maar het kan zeker beter. Hij deelt de zorg dat veel kennis uit de branche verdwijnt door vergrijzing en allerlei ontwikkelingen in gemeenteland. "Maar ik denk wel dat het verstandig is dat er een

René van Bremen

Net als bij kunstgras voetbalvelden moeten natuurgrasvelden dan ook worden getest.

De rol van onderhoud van natuurgras wordt in de toekomst dan nog belangrijker, mocht de standaard er komen.

kwaliteitsstandaard komt zodat je als gebruiker weet wat je kunt verwachten. Nu komt het wel eens voor dat bij slecht weer niemand echt de verantwoordelijkheid durft te nemen om velden eruit te nemen. Die verantwoordelijkheid wordt vaak snel doorgeschoven naar de gebruikers en dat is niet goed."

Volgens Bos is het aantal wedstrijden per veld niet echt het grootste probleem. "Wanneer je wedstrijd velden ook intensief gebruikt voor trainingen dan ga je langzaam richting een gevaarlijke situatie. Het probleem is dat sportparkbeheerders vaak niet goed zicht hebben op wat er op de velden gebeurt buiten de competitie. Juist dat kan een negatief effect hebben op de kwaliteit van een veld." Hoewel de intentie is om de standaard simpel te houden suggereert Bos dat, net als bij kunstgras, ook natuurgras verschillende normniveau's zou kunnen hanteren.

"Zo zou je wedstrijd velden in een aparte klasse kunnen onderbrengen. Bijvoorbeeld in een A, B en C klasse. Per klasse zou dan gekeken moeten worden naar zaken zoals grasbezetting, vlakheid en de waterdoorlatendheid van een veld. Gemeente moeten zelf kunnen uitmaken wat hun ondergrens is. Als clubs een hoger niveau willen, zou je ze daarvoor wat extra kunnen laten betalen." Volgens Bos zouden hoge kwaliteit natuurgrasvelden zelfs een visitekaartje moeten zijn voor gemeenten. "Helaas gaan veel gemeenten nu echter vaak voor een zesje. Dat komt vooral omdat geld leidend is. Zelfs als de kennis wel aanwezig is, krijgen velden dan vaak niet het benodigde onderhoud." Bos acht het naleven van een norm haalbaar, maar stelt dat veel afhangt van de kwaliteit van de aanleg en het onderhoud. "De norm moet alleen betrekking hebben op de sporttechnische kwaliteit van de velden. Zie het als een resultaatverplichting. Het is aan de beheerder om deze kwaliteit te realiseren. Bij de vaststelling van de norm zou men bijvoorbeeld bandbreedtes kunnen instellen waaraan een veld moet voldoen bij aanvang van het seizoen en tegen het einde van het seizoen. Anders wordt het erg lastig." Gelukkig, stelt Bos, kent Nederland ook veel voorbeelden van velden die het hele jaar door in prima conditie zijn. "Ik heb eerder dit jaar een aantal natuurgras voetbalvelden beoordeeld, die tot wel 600 uur worden gebruikt voor wedstrijd en training. Dat is twee-en-een-halve keer de gebruiksnorm. Maar daar stond in april nog gewoon goed gras op." Misschien dat de betreffende beheerder eveneens moet aanschuiven bij het overleg met de KNVB, VSG en branchevereniging? Wordt ongetwijfeld vervolgd.